

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-227-2-31>

**THE IMAGE OF THE DETECTIVE CORMORAN STRIKE
IN THE SERIES OF NOVELS BY R. GALBRAITH**

**ОБРАЗ ДЕТЕКТИВА КОРМОРАНА СТРАЙКА
В СЕРІЇ РОМАНІВ Р. ГАЛБРЕЙТА**

Shapoval O. H.

*Candidate of philological sciences,
Senior Lecturer of the Department of the
Germanic Languages
and Foreign Literature
Kamienets-Podilskyi Ivan Ohiienko
National University
Kamienets-Podilskyi, Khmelnytskyi
region, Ukraine*

Шаповал О. Г.

*кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри
германських мов і зарубіжної
літератури
Кам'янець-Подільський національний
університет імені Івана Огієнка
м. Кам'янець-Подільський,
Хмельницька область, Україна*

Здобувши всесвітню популярність завдяки циклу фентезійних романів про Гаррі Поттера, британська письменниця Джоан Роулінг зробила досить вдалу спробу дистанціюватись від світу чарів та магії, випустивши серію детективних романів під псевдонімом «Роберт Галбрейт». Починаючи з 2013 року було опубліковано п'ять романів, а в серпні 2022 року очікується поява шостого роману серії, головним героєм якої став детектив Корморан Страйк [6]. На відміну від «поттеріани», детективи Джоан Роулінг досі не отримали належної дослідницької уваги, хоча мають доволі широку читацьку аудиторію, відповідно і до образу детектива Корморана Страйка літературознавці звертаються лише побіжно, переважно у критичних рецензіях з приводу публікації чергового роману серії.

За словами Дж. Роулінг, у детективах її приваблюють «чіткі правила», закони жанру, якими можна грати на свій розсуд [5]. Таким чином, авторка грає з «формулами» жанру, поєднуючи різні традиції детективної оповіді.

Так, сюжети всіх романів серії будуються за класичною формулою whodunit [«хто це зробив»], тобто вони являють собою інтелектуальну загадку, яку детектив (слідчий) розкриває винятково раціональним шляхом. Проте, створюючи образ Корморана Страйка, авторка переважно послуговується формулою «жорсткого» детективу, героєм якого, «вже не просто інтелектуал, денді, що займається розслідуванням

злочину з любові до мистецтва. Тепер це фахівець, який має ліцензію на приватний розшук» [2, с. 119]. У Страйка військове минуле, досвід роботи у військовій поліції, за методами якої він і продовжує працювати. «Метод» Страйка – рутинне «поліцейське» розслідування, яке складається зі збору інформації шляхом опитування свідків, стеження, пошуком у мережі Інтернет і т. п. Він часто сумує за правами і можливостями, які надавав йому офіційний статус військового слідчого.

Страйк виокремлюється серед інших високим зростом, кульгавою ногою (через втрату ноги він змушений користуватись протезом), незвичайним іменем та яскравою біографією. Дж. Роулінг дає своєму герою ім'я велетня, казкового героя Корнуола, малої батьківщини Страйка. Фольклорні риси велетня постійно підкреслюються у зовнішності детектива: він майже двометрового зросту, у нього підкреслено випирає черевце, на тілі багато волосся, що дозволяє порівняти його з ведмедем-грізлі: «[He] was massive; his height, his general hairiness, coupled with a gently expanding belly suggested a grizzly bear» [3, с. 15]. Також усім героям кидається у вічі волосся Корморана – надзвичайно густе й кучеряве, за яке з дитинства герой отримав прізвисько «Лобок». «Тілесність» образу героя підкреслюється його сексуальною привабливістю, адже попри зайву вагу і відсутність ноги, Страйк користується підвищеною прихильністю жіночого товариства, уникаючи тривалих стосунків, що також є типовою рисою «жорсткого» детективу. У його житті присутня “a femme fatale” – колишня наречена Шарлотта, з якої він розриває тривалі токсичні стосунки на початку першого роману серії «Кувала зозуля». Шарлотта – «beautiful, dangerous as a cornered vixen, clever, sometimes funny, and, in the words of Strike’s very oldest friend, ’fucked to the core’» [3, с. 46]. Хоча Шарлотта не намагається зашкодити Страйку фізично (традиційний сюжетний хід для «жорсткого» детективу), вона, безумовно, наносить йому жорстокі емоційні травми, які вимагають багато часу для загоєння (Шарлотта періодично з’являється і зникає у всіх книгах серії). Страйк – «самотній вовк», який дуже важко буде близькі стосунки: у нього складні відносини із сестрою та її родиною, є кілька друзів, з якими його пов’язують спогади дитинства, або воєнне братство. За спостереженням О. Моргунової, Страйк «завжди дисонує із своїм оточенням» [1, с. 15], не вписується у жодну з соціальних груп, постійно відчуває свою «іншість».

Окрім колоритного імені, Дж. Роулінг наділяє свого героя яскравою біографією. Корморан – позашлюбний син британського рок-ідола

1970-80-х років, який визнав свого сина лише за судовим рішенням після тесту на батьківство і обмежив свою присутність у його житті виплатою аліментів. Дитинство Страйка складалось із періодів, які він проводив поряд з ексцентричною матір'ю, яка постійно змінювала міста, дешеві помешкання та супутників життя, і періодів «нормального життя» у родині тітки. Трагічна загибель матері залишає відкриту рану у душі юнака і спрямовує його життєвий вибір у напрямку боротьби за справедливість. У військовій службі Страйк знаходить відповіді на всі свої проблеми: тут стає несуттєвим ім'я та популярність його батька, хаос та невлаштованість побуту замінюються статутом та правилами, робота дозволяє викривати і зупиняти злочинців (адже вбивця матері уник покарання). Полишити військову службу Страйка спонукає не стільки втрата ноги, скільки небезпека втрати власної індивідуальності. Він постає людиною з твердим характером, в якому «поєднуються протилежні риси: цинізм і благородство, жорстокість і сентиментальність <...> він сповідує свій моральний кодекс, у нього формується власне ставлення до суспільства, до моралі» [2, с. 119].

Як і належить герою «жорсткого» детективу, у Страйка дуже скрутне матеріальне становище. У першому романі він мешкає безпосередньо у конторі: спить на підлозі й користується туалетною кімнатою, розташованою поряд з офісом, а для того, щоб прийняти душ, прямує до студентського гуртожитку; в наступних книгах – оселяється у маленькій аскетичній квартирці, розташованій у мансарді над офісом його агенції. Хоча приміщення під офіс, орендоване Страйком, знаходиться у непоганому кварталі, воно все ж таки розташоване поряд із маленькими конторами у занедбаному будинку, який планують перебудувати. Страйк майже не розлучається з цигарками і алкоголем (хоча надає перевагу пиву і досить рідко опиняється у стані сильного алкогольного сп'яніння).

Отже, образ Корморана Страйка будується головним чином за законами «жорсткого» детективу, хоча деякі риси поєднують його з образами класичних детективів «золотої доби». По-перше – це його незвичайне ім'я. Найвідоміші «великі сищики» Шерлок Холмс та Еркюль Пуаро теж мають незвичні імена, а помилки у вимові імені Еркюля Пуаро є розповсюдженим жартом в оповіданнях Агати Крісті. Подібні помилки постійно супроводжують Страйка: незнайомі люди часто називають його Камероном і навіть неправильно вимовляють прізвище: “Strangers were once again doing what they had done most of his life: calling him some variation on ‘Cameron Strick’» [4, с. 325].

По-друге, на відміну від багатьох героїв «жорсткого» детективу, Корморан Страйк є досить освіченою людиною, хоча він і покинув навчання в Оксфорді після смерті матері. Страйк не лише легко цитує латинські вирази і поезії, а й перекладає з латини. У розслідуванні він більше покладається на логіку і дедукцію, а не на фізичну силу (хоча й застосовує її за потреби), а зброєю практично не користується. По-третє, Страйк веде розслідування разом із напарницею, Робін Елакотт, чия поява на початку роману «Кувала зозуля» у якості тимчасової секретарки детективної агенції позірно повторює «формулу» «жорсткого» детективу, в якому красуня-секретарка часто виконує роль довіреної особи сищика. Проте, читацьке очікування не справджується. Робін – ентузіаст детективного розслідування, яка за перші п'ять книг серії проходить шлях від секретарки до повноцінного партнера детектива, а розвиток особистих стосунків головних героїв тримає у напруженні читацьку аудиторію.

Таким чином, у створенні образу детектива Корморана Страйка Дж. Роулінг вільно поєднує традиції класичного детективу «золотої доби» та американського «жорсткого» детективу із актуальними проблемами сьогодення.

Література:

1. Моргунова О. О. Специфіка маргінального героя у романі Роберта Гелбрайта (ака Дж. К. Роулінг) «Кувала зозуля». *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія.* 2020. № 45. Т. 2. С. 13-16.

2. Шестаков В. П. Детективный роман. Мифология XX века: критика теории и практики буржуазной «массовой» культуры. М. : Искусство, 1988. С. 113–136. URL: https://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Culture/Shest/06.php (дата звернення: 25.07.2022)

3. Galbraith R. *The Cuckoo's Calling*. N. Y. : Mulholland Books, 2013. 449 p. URL: https://worldfabibooks.files.wordpress.com/2013/10/the-cuckoo_s-calling-robert-galbraith-j-k-rowling.pdf (дата звернення: 21.07.2022)

4. Galbraith R. *The Silkworm*. N. Y. : Mulholland Books, 2015. 672 p. URL: <https://www.free-best-books.com/mystery/3131.html> (дата звернення: 20.07.2022)

5. Rowling J. K. Robert Galbraith. 20 Nov 2016. URL: <https://www.robert-galbraith.com> (дата звернення: 12.07.2022)

6. *The Ink Black Heart Coming Soon*. 30 Jun 2022. URL: <https://robert-galbraith.com/the-ink-black-heart/> (дата звернення: 20.07.2022)